

Cultuureducatie met Kwaliteit

Doorlopende leerlijn theater
Groep 4
Lessenreeks 'basis'

Deze leerlijn is ontwikkeld door CKC & partners.

Fantasie

Informatie over 'Fantasie'

Groep 4, lessenreeks 'basis', vier lessen van 60 minuten

Doel van de lessenreeks:

De leerlingen maken kennis met het uitbeelden van verschillende locaties, de basise moties boos, bang, blij en bedroefd en verschillende personages en leren spiegelen (bewegingen kopiëren). Ze ontdekken hoe je een typetje kunt spelen (wie van de 5 w's) met voorwerpen.

Materiaallijst:

Algemeen:	Digibord voor het afspelen van muziek en het tonen van afbeeldingen.
Les 1:	-
Les 2:	-
Les 3:	-
Les 4:	Schatkaart uit bijlage 3 en voor het afspelen van muziek, papier, potloden, stiften, verf.

Les 1: Gebaren, houding, stem

Op vakantie	Vakantietableau	Mega-tableau	Dromen
-------------	-----------------	--------------	--------

De leerlingen ontdekken hoe zij met hun houding en gebaren een tableau kunnen maken. Zij doen dit door het uitbeelden van verschillende vakantielocaties. In deze les is onderling samenwerken belangrijk.

Les 2: Emoties en mimiek

Het verhaal van de prinses	Emotioneel standbeeld	De boze prinses	De leukste emotie
----------------------------	-----------------------	-----------------	-------------------

De leerlingen vertalen het verhaal 'De prinses die nooit lachte' naar meerdere tableaux. Zij maken hierbij gebruik van verschillende emoties en leren een verhaalstructuur op te bouwen.

Les 3: Dramatische opbouw (wie)

Circus	Spiegelen	De emotionele circusspiegel	Het circus tableau
--------	-----------	-----------------------------	--------------------

De leerlingen maken kennis met het begrip spiegelen en kunnen dit gebruiken om een personage te creëren. Ze maken hiermee kennis met 'wie' van de 5 w's (wie, wat, waar, waarom en wanneer) die belangrijk zijn bij het maken van een scène.

Les 4: Dramatische opbouw (waar)

ZOP de Zeerover zoekt de schat	ZOP de Zeerover is op zoek	ZOP de Zeerover vindt de schat	Je eigen schat
--------------------------------	----------------------------	--------------------------------	----------------

De leerlingen maken kennis met het uitbeelden van verschillende locaties aan de hand van een schatkaart van ZOP de Zeerover. De leerlingen maken hierdoor kennis met 'waar' van de 5 w's (wie, wat, waar, waarom en wanneer) die belangrijk zijn bij het maken van een scène.

Deze lessenreeks sluit aan bij de doorlopende leerlijn Cultuureducatie met Kwaliteit in Zoetermeer. Meer informatie over Cultuureducatie met Kwaliteit vind je [hier](#).

De leerlijn theater is ontwikkeld door CKC & partners.
Neem bij vragen contact op via primair-onderwijs@ckc-zoetermeer.nl.

Fantasie – Gebaren, houding, stem

Groep 4, lessenreeks 'basis', les 1

Lesdoel: De leerlingen leren samen te werken en in houding en met gebaren een tableau te maken.

Benodigde materialen: -

Opdrachten:

Op vakantie	Vakantietableau	Mega-tableau	Dromen
-------------	-----------------	--------------	--------

Introductie:

De leerlingen ontdekken hoe zij met hun houding en gebaren een tableau kunnen maken. Zij doen dit door het uitbeelden van verschillende vakantie locaties. In deze les is onderling samenwerken belangrijk.

Oriënteren: Op vakantie	5 minuten
Opdracht: Ga in een kring staan en vertel de leerlingen dat jullie vandaag vakanties gaan uitbeelden in tableaux. Om dit op te bouwen beginnen jullie met het uitbeelden van verschillende soorten vakantie. Vraag aan de leerlingen wat voor soort vakanties ze kunnen bedenken, zoals skivakantie, zonvakantie, autovakantie, vakantie in een grote stad. Beeld elke vakantie uit door bijvoorbeeld in de zon te gaan liggen, de piste af te skiën, met een fototoestel door de stad te lopen etc. Als je meerdere manieren kunt bedenken om een vakantie uit te beelden, laat die dan ook zien.	
Reflecteren: Vraag de leerlingen wat voor soort vakantie ze hebben gehad. Wie is er weleens gaan skiën? Wat doe je op vakantie in Nederland?	

Onderzoeken: Vakantietableau	15 minuten
Opdracht: Verdeel de klas in groepjes van ongeveer vier à vijf leerlingen. Geef elk groepje een eigen plek in de zaal. Vertel de leerlingen dat zij een samenwerkingsopdracht krijgen met een tableau. Een tableau is een levend schilderij / levende foto. De leerlingen staan dan stokstijf stil in een bepaalde houding en gezichtsuitdrukking waardoor ze iets uitbeelden. Bij het maken van een tableau zijn een aantal spelregels: je blijft van elkaar af, je beeldt uit zonder te praten en je houdt het beeld een aantal seconden vast. Vertel de leerlingen dat je in je handen klapt en een vakantiethema zal noemen. Elk groepje heeft tien tellen de tijd om in een tableau te gaan staan wat dit zo goed mogelijk uitbeeldt. Elk groepje kan hierbij punten verdienen. Punten kunnen verdiend worden met bijvoorbeeld originaliteit, samenwerking en (gezichts) uitdrukking. Begin met één proefronde, zodat iedereen de opdracht begrijpt. Thema's die je kunt noemen zijn: op safari in Afrika, kamperen in Nederland, bergbeklimmen in Frankrijk, op stedentrip naar Parijs, uit eten in China, op een onbewoond eiland, op het strand van Hawaii etc. Tips die je kunt geven zijn: probeer wat anders te bedenken dan het meest voor de hand liggende, maak een tableau met verschillende rollen en/of houdingen en maak je tableau overdreven groot.	
Reflecteren: Bespreek met de leerlingen hoe het was om te doen. Wat is makkelijk of moeilijk en waarom? Wat is belangrijk bij deze opdracht? Wat is belangrijk bij het maken van een (vakantie)tableau?	

Uitvoeren: Mega-tableau	30 minuten
Opdracht: Vertel de leerlingen dat zij met z'n allen een heel groot tableau gaan maken. Om dit op te bouwen, verdeel je de klas in twee groepen. De ene groep gaat kijken, de andere groep werkt aan een tableau. Daarna wissel je de groepen om. Laat de leerlingen die kijken een vakantie locatie verzinnen, zoals het strand, het vliegveld, een markt in een grote stad etc. Verdeel met de leerlingen het speelveld in verschillende onderdelen zoals de zee, het strand, de ijscooker etc. Let op dat dit alleen locaties zijn, geen personen. Wanneer duidelijk is waar alles zich bevindt, tik je de leerlingen één voor één aan die ergens in het tableau mogen gaan staan en duidelijk moeten uitbeelden wat diegene daar doet (bijvoorbeeld de ijscoverkoper, de klant die geen geld meer heeft, de haai in de zee, de bange zwemmer etc.) Stimuleer de leerlingen ook op elkaar te reageren. Als er een haai is, dan is er een bange zwemmer etc. Leerlingen blijven in een tableau staan, m.a.w. ze mogen niet praten of bewegen. Als de leerlingen een plekje hebben in het tableau, wisselen de groepen en mogen de andere leerlingen een nieuw vakantietableau maken. Met de hele klas kan ook een vakantietableau worden gemaakt. Dat gaat op dezelfde wijze. Als afsluiting zou je de leerlingen het tableau (met of zonder tekst) kunnen laten uitspelen.	
Reflecteren: Bespreek met de leerlingen wat ze hebben gezien in de tableaux. Waar zag je dat aan? Wat is nog een tip voor de volgende keer? Wanneer wordt het duidelijk/grappig?	

Opdracht: Fantaseer met de leerlingen over het ideale vakantieland. Hoe zou dat eruitzien? Wat kun je er allemaal doen en wat absoluut niet? Met wie zou je er het liefste heen willen gaan? Maak ter afsluiting nog een tableau van het droom-vakantieland van de klas.

Reflecteren: Bespreek met de leerlingen de les na. Wat is belangrijk bij het maken van een tableau? Waarom zou een tableau maken belangrijk kunnen zijn voor toneelspelen? Wat vond je het leukst om te doen en wat het moeilijkst? Hoe ging het samenwerken?

Fantasie – Emoties en mimiek

Groep 4, lessenreeks 'basis', les 2

Lesdoel: De leerlingen maken kennis met de basisemoties boos, bang, blij en bedroefd.

Benodigde materialen: Digibord

Opdrachten:

Het verhaal van de prinses	Emotioneel standbeeld	De boze prinses	De leukste emotie
----------------------------	-----------------------	-----------------	-------------------

Introductie:

De leerlingen vertalen het verhaal 'De prinses die nooit lachte' naar meerdere tableaux. Zij maken hierbij gebruik van verschillende emoties en leren een verhaalstructuur op te bouwen.

Oriënteren: Het verhaal van de prinses	5 minuten
Opdracht: Kijk en luister met de leerlingen naar het verhaal van De prinses die nooit lachte van Walt Disney. Bespreek met de leerlingen het verhaal: waar gaat het verhaal over? Welke emoties komen er in dit verhaal voor? Kun je nog meer emoties noemen? Vertel de leerlingen dat er in het theater gesproken wordt over vier basisemoties: boos, bang, blij en bedroefd (verdrietig) (de vier B's). Zijn deze emoties ook in het verhaal voorgekomen?	
Reflecteren: Vraag de leerlingen of ze nog de tableaux uit de vorige les kunnen herinneren. Hoe zou je op je gezicht boos laten zien? En hoe bedroefd en hoe blij?	

Onderzoeken: Emotioneel standbeeld	15 minuten
Opdracht: Ga met de leerlingen in een kring staan en vertel dat ze tableaux gaan maken van verschillende emoties. Wie weet de regels nog van de vorige les bij een tableau? Spelregels: je blijft van elkaar af, je beeldt uit zonder te praten en je houdt het beeld een aantal seconden vast. Vertel de leerlingen dat je straks een emotie gaat noemen en dat de leerlingen dan de emotie kunnen uitbeelden in een tableau. Ieder maakt een eigen tableau. Vraag de leerlingen bij het uitbeelden van het tableau om het te vergroten: niet alleen je armen en gezicht doen mee, al je ledematen mogen meedoen, zelfs je knieën en je kleine teen! Bij het uitbeelden van elke emotie kan bij één of meerdere van de leerlingen een tableau tot leven komen met een beweging en/of met geluid. De emoties om te gebruiken naast de basisemoties bang, boos, blij en bedroefd zijn bijvoorbeeld verliefd, verrast, verschrikt en verbaasd. Extra: Naast het uitbeelden van de emoties kan een koppeling gemaakt worden met het verhaal van De prinses die nooit lachte. Vraag de leerlingen om een van de rollen én een emotie te laten zien zoals de verdrietige koning, de blije prins, de boze prinses en de bange bediende.	
Reflecteren: Hoe is het om een emotie in een tableau te laten zien? Wat maakt het makkelijk of juist moeilijk? Welke emotie vind je het makkelijkst/ moeilijkst om uit te beelden en waar komt dat door?	

Uitvoeren: De boze prinses	30 minuten
Opdracht: Verdeel de leerlingen in vijf groepjes. Vertel dat het verhaal van De Prinses die nooit lachte in vijf stukken te verdelen is. Elk groepje 'krijgt' een deel van het verhaal en maakt daar twee tableaux van, gebruik makend van de rollen. Gebruik de bijlage en lees elke groep een gedeelte van het verhaal en de rollen voor. De leerlingen mogen ook extra rollen bedenken. De leerlingen bereiden de tableaux in ongeveer 15 minuten voor. De groepen presenteren de tableaux aan elkaar op de volgorde van het verhaal zodat de hele klas het verhaal in tableaux vertelt. Tip: laat het publiek haar ogen sluiten wanneer een groepje gaat klaar staan voor zijn/haar tableau, dan ontstaat er een soort bioscopeffect.	
Reflecteren: Welke emoties heb je in de tableaux gezien? Waar zag je dat aan? Wat werkte goed? Hoe was het om een rol met een emotie te combineren? En welk tableau vond je het mooiste/interessantst en waar kwam dat door? Wat zou een tip zijn voor de volgende keer?	

Evalueren: De leukste emotie	10 minuten
Opdracht: In deze les hebben de leerlingen verschillende emoties uitgebeeld. Zijn er nog emoties die nog niet uitgebeeld zijn en wat is de leukste emotie om te spelen? Maak met de klas van deze emoties nog een overdreven tableau met geluid.	
Reflecteren: Bespreek met de leerlingen de vragen waarom emoties handig zijn bij toneelspelen. En wat is belangrijk bij het spelen van een emotie?	

Fantasie –Dramatische opbouw (wie)

Groep 4, lessenreeks 'basis', les 3

Lesdoel: De leerlingen maken kennis met verschillende personages en leren spiegelen (bewegingen kopiëren).

Benodigde materialen: Digibord, ook voor het afspelen van muziek.

Opdrachten:

Circus	Spiegelen	De emotionele circusspiegel	Het circus tableau
--------	-----------	-----------------------------	--------------------

Introductie:

De leerlingen maken kennis met het begrip spiegelen en kunnen dit gebruiken om een personage te creëren. Ze maken hiermee kennis met 'wie' van de 5 w's (wie, wat, waar, waarom en wanneer) die belangrijk zijn bij het maken van een scène.

Oriënteren: Circus	5 minuten
Opdracht: Laat de leerlingen op een rij staan. Sta zelf voor de groep en beeld een koorddanser uit die heel voorzichtig, wankelend over een dun koord loopt. Je kunt een denkbeeldig parapluutje vasthouden en net doen alsof je bijna valt. Vraag de leerlingen vervolgens of ze kunnen raden wie je hebt uitgebeeld. Wanneer ze het hebben geraden, lopen de leerlingen ook als een koorddanser naar de overkant. Hierbij is het van belang dat de leerlingen het zo precies mogelijk nadoen. Kies vervolgens verschillende personages uit het circus om voor te doen (of vraag één van de leerlingen om het voor te doen). De leerlingen kopiëren de bewegingen, gezichtsuitdrukking en gebaren zo exact mogelijk. Voorbeelden van personages uit het circus: de clown, de circusdirecteur, de slangenmens, de dierentemmer, de acrobaat etc. Tip: maak langzame bewegingen, dat is voor het nadoen makkelijker.	
Reflecteren: Vraag de leerlingen wie er bij het circus is geweest. Wat zie je bij het circus? Welke personen komen er in het circus voor en wat zijn hun kenmerken? Welk persoon uit het circus zou jij wel willen zijn?	

Onderzoeken: Spiegelen	15 minuten
Opdracht: Verdeel de leerlingen in duo's. Van elke duo is een leerling A en de ander B. Laat ze verspreid door de ruimte een plekje vinden. Vertel de leerlingen dat de A-leerlingen straks voor 'een spiegel' gaan staan en langzame bewegingen maken. De B-leerlingen zijn het spiegelbeeld en doen de bewegingen zo goed mogelijk na. Na een paar minuten wisselen de rollen om: dan staan de B-leerlingen voor de spiegel en zijn de A-leerlingen het spiegelbeeld. Kies vervolgens één van de circuspersonages en vertel de A-leerlingen dat zij dit personage mogen uitbeelden. De B-leerlingen spiegelen deze bewegingen. Na een paar minuten wisselen de 'spiegel' en het 'spiegelbeeld' om. Herhaal dit een aantal keren met verschillende circuspersonages. De leerlingen kunnen ook zelf een personage uit het circus kiezen. Tip: De concentratie van de leerlingen wordt verhoogd bij rustige muziek. Bovendien geeft het houvast wanneer er gewisseld wordt van 'spiegel' naar 'spiegelbeeld'. Bijvoorbeeld Ama Luna van Cirque du Soleil.	
Reflecteren: Waar moet je op letten bij het spiegelen? Helpt het om de bewegingen langzaam te maken? Was het moeilijk om iemand precies na te doen?	

Uitvoeren: De emotionele circusspiegel	30 minuten
Opdracht: Hou dezelfde duo's als in de vorige opdracht. Geef ieder tweetal een briefje uit de bijlage (bijlage 2). Op het briefje staat een van de personages uit het circus en een emotie. Vertel hen dat zij straks een klein optreden geven in het circus. Het optreden van elk tweetal mag maar een minuut duren en zij maken allebei precies dezelfde bewegingen. De act van de vuurspuwer kan bijvoorbeeld zijn dat het tweetal tegelijk lopend opkomt, voor het publiek stilstaat, het publiek aankijkt, de vuurspuwer de vlam aan wil steken maar dat het niet lukt, na twee keer proberen beginnen beide vuurspuwers tegelijk te huilen en rennen samen af. Laat de leerlingen de act zelf bedenken. Geef hen 10-15 minuten om hun act voor te bereiden. Vervolgens is het grote circusoptreden. Neem de rol aan van circusdirecteur: heet het publiek welkom en kondig elke act aan bijvoorbeeld "Dames en heren, welkom bij Circus groep 4! Een applaus voor de vuurspuwers!" Tip: Muziek voor het tijdens het optreden van Cirque du Soleil: Kurios – Rola-Bola	
Reflecteren: Bespreek met de leerlingen het circus optreden na: welke rollen zijn er gespeeld? Welke emotie hadden zij en waaraan zag je dat?	

Opdracht: Maak met de leerlingen een tableau van alle circuspersonages. Laat de leerlingen in de eerdergenoemde tweetallen eerst in een paar minuten een passende houding bedenken. Vervolgens wordt het tableau opgebouwd door de leerlingen per tweetal in hun tableau te laten staan zodat een mooie compositie ontstaat. Het zou leuk zijn als er ook echt een foto van het tableau gemaakt kan worden en deze op het digibord te tonen.

Reflecteren: Bekijk de foto op het digibord. Vraag de leerlingen waaraan zij kunnen zien welk personage zij waren.

Fantasie – Dramatische opbouw (waar)

Groep 4, lessenreeks 'basis', les 4.

Lesdoel: De leerlingen maken kennis met het uitbeelden van verschillende locaties.
Benodigde materialen: Digibord voor de schatkaart uit bijlage 3 en voor het afspelen van muziek, papier, potloden, stiften, verf.

Opdrachten:

ZOP de Zeerover zoekt de schat	ZOP de Zeerover is op zoek	ZOP de Zeerover vindt de schat	Je eigen schat
--------------------------------	----------------------------	--------------------------------	----------------

Introductie:

De leerlingen maken kennis met het uitbeelden van verschillende locaties aan de hand van een schatkaart van ZOP de Zeerover. De leerlingen maken hierdoor kennis met 'waar van de 5 w's (wie, wat, waar, waarom en wanneer) die belangrijk zijn bij het maken van een scene.

Oriënteren: ZOP de Zeerover zoekt de schat	5 minuten
Opdracht: Ga met de leerlingen bij het digibord zitten en laat de schatkaart zien uit bijlage 3. Vertel de leerlingen dat deze kaart van Zeerover ZOP is. Zeerover ZOP heeft deze kaart gevonden en denkt dat het een schatkaart is waarop hij kan zien waar een schat begraven ligt. Bespreek met de leerlingen door welke landschappen/locaties ZOP moet reizen om van zijn schip bij zijn schat te komen (o.a. de zee, de bergen, de woestijn, een oase etc.). Vertel de leerlingen dat deze kaart al heel oud is en dat de schat waarschijnlijk al gevonden is. Bedenk met de leerlingen een plek waar je tegenwoordig een schat zou kunnen begraven. Wat is een rare plek? Of een moeilijk vindbare plaats? Stimuleer de leerlingen om de meest vreemde plaatsen te bedenken zoals een wc, de maan, onder een bioscoopstoel etc.	
Reflecteren: Vraag de leerlingen wat een goede schat zou zijn om te begraven.	

Onderzoeken: ZOP de Zeerover is op zoek	15 minuten
Opdracht: Verdeel de klas in groepjes van vier à vijf leerlingen. Eén van de leerlingen is Zeerover ZOP en staat vooraan elk groepje. De rest van de leerlingen van het groepje zijn de matrozen en staan achter de Zeerovers. Noem een van de locaties waar Zeerover ZOP doorheen gereisd is (zie de vorige opdracht). Alle Zeerovers beelden de locatie in bewegingen uit terwijl de matrozen het zo exact mogelijk nadoen. Wissel na een paar minuten de zeerovers en de locatie totdat elke leerlingen een keer Zeerover ZOP is geweest. Coach de leerlingen bij de bewegingen door gebruik te maken van grote en kleine bewegingen en hoog en laag. Sluit af met het noemen en uitbeelden van een (of meerdere) locaties uit de vorige opdracht waar tegenwoordig een schat begraven of verstopt zou kunnen worden. Ter ondersteuning kan de muziek van De Worlds Most Epic Pirate Music gebruikt worden. Wanneer de muziek stopt, wisselt de Zeerover.	
Reflecteren: Bespreek met de leerlingen hoe het is om iemand na te doen terwijl je een locatie uitbeeldt. Is het moeilijk om dan niet je eigen ideeën vorm te geven? Heb je enig idee waarom leiden en volgen belangrijk is in het theater? Leiden en volgen wordt veel gebruikt bij o.a. improviseren: het accepteren van elkaars ideeën en spelimpulsen en met samenwerken.	

Uitvoeren: ZOP de zeerover vindt de schat	30 minuten
Opdracht: Verdeel de klas in groepjes van vier à vijf leerlingen. Elk groepje maakt zijn eigen schatkaart op papier met pen, potloden, verf etc. Elke kaart heeft drie locaties waarvan minimaal één rare locatie (waar tegenwoordig een schat verstopt of begraven kan liggen). Geef de leerlingen ongeveer 10 minuten hiervoor. Wanneer de leerlingen de schatkaarten hebben gemaakt, oefenen zij in de groepjes een scène waarin ZOP de Zeerover op zoek gaat naar de schat. In de scène mag niet gesproken worden. ZOP en zijn matrozen gaan langs of door de drie locaties die zij op de kaart hebben getekend. Laat de leerlingen een einde aan de scène bedenken door de keuze te maken dat zij de schat vinden of dat deze al door andere piraten is meegenomen. De leerlingen hebben 5-10 minuten om deze scène voor te bereiden. De leerlingen tonen vervolgens de scènes aan elkaar. Geef de leerlingen feedback op bijvoorbeeld het samenspel en de gelijkenis van de kaart en de uitgebeelde locaties. Ook bij deze opdracht kan de muziek van De Worlds Most Epic Pirate Music gebruikt worden.	
Reflecteren: Bespreek met de leerlingen of er goed werd samengewerkt door ZOP de Zeerover en zijn matrozen en of de schatkaart klopte met de uitgebeelde locaties.	

Evalueren: Je eigen schat

10 minuten

Opdracht: Vraag de leerlingen of zij thuis een voorwerp hebben dat zo waardevol of dierbaar is dat het eigenlijk een schat is. De leerlingen die hier een idee over hebben kunnen om de buurt uitbeelden wat het is en waar zij het zouden begraven of verstoppen. De andere leerlingen raden het object en de locatie.

Reflecteren: Bespreek met de leerlingen wat zij moeilijk en leuk vonden om uit te beelden.

Bijlagen

Tableau indeling van 'De prinses die nooit lachte.'

1. Hier heel ver vandaan leefde er eens een koning die enorm rijk was. Hij had alles wat zijn hartje hem begeerde; een mooi paleis, een mooie koningin en een prachtig land vol dieren om het paleis heen. Toch was deze koning niet gelukkig. Hij tobde dag en nacht en was erg verdrietig. Hij klaagde omdat zijn dochter altijd treurig was. Nooit heeft iemand haar aan het lachen kunnen maken. Ze wordt zelfs 'de prinses met het treurige gezicht' genoemd.

Rollen: Koning/ Koningin/ Prinses/ Dieren rond het paleis/ Bediendes van de koning/ koningin

2. De koning had er al van alles aan gedaan om het prinsesje aan het lachen te maken. Maar niets hielp. De koning liet de hofnar een leuk en grappig optreden bedenken, hij liet de moppentapper komen om een mop te vertellen en het paleiskoor om een grappig lied te komen zingen. De prinses moest steeds harder huilen en keek erg boos.

Rollen: Koning/ Koningin/ Prinses/ Hofnar/ Moppentapper/ Paleiskoor/ Bediendes
Welke emoties komen erin voor? Bang – Boos – Blij – Bedroefd?

3. De koning was ten einde raad. Hij bedacht een nieuw plan. Hij riep de stadsomroeper naar zijn paleis. En vroeg hem de stad te vertellen dat degene die zij dochter aan het lachen kon maken, met haar mocht trouwen. Er kwamen van heinde en verre prinses langs. Prins Baltimoor liet een paard steigeren en deed alsof hij er bang van was.

Rollen: Koning/ Koningin/ Prinses/ Omroeper/ Prins Baltimoor/ Paard.
Welke emoties komen erin voor? Bang – Boos – Blij – Bedroefd?

4. Prins Youssef las een serieus liefdesgedicht voor. En prins Yan maakte een vrolijk vreugdedansje. maar denk je dat de prinses moest lachen? Nee hoor! En op dat moment kwam er een arme jonge smid langsgelopen. Hij keek naar het prachtige paleis, met de huilende prinses ervoor, maar daardoor keek hij niet goed uit en struikelde zo over een steen. Hij viel pardoes met zijn neus op de grond.

Rollen: Koning/ Koningin/ Prinses/ Prins Yan/ Arme smid/ Bediendes/ Eventueel dieren rond het paleis.
Welke emoties komen erin voor? Bang – Boos – Blij – Bedroefd?

5. De prinses begon met lachen en is er tot op de dag van vandaag niet meer mee opgehouden. Heel het paleis lachte met haar mee, zo blij waren ze dat ze de prinses eindelijk zagen lachen. De koning gaf de smid zijn beloning. En de smid trouwde met de prinses, die vanaf toen nooit meer treurig was. En ze leefden nog lang en gelukkig.

Rollen: Koning/ Koningin/ Prinses/ Bediendes van het paleis/ Arme smid/ Eventueel dieren rond het paleis.
Welke emoties komen erin voor? Bang – Boos – Blij – Bedroefd?

Bijlagen

Personages en emoties bij de emotionele circusspiegel

De BOZE circusdirecteur	De BLIJE circusdirecteur	De BANGE koorddanser
De VERDRIETIGE leeuw	De VERDRIETIGE clown	De BLIJE jongleur
De BOZE olifant	De BANGE leeuwentemmer	De BLIJE acrobaat
De VERDRIETIGE vuurspuwer	Het BLIJE paard	De BANGE goochelaar
De BLIJE dierenverzorger	De BOZE koorddanser	Het BLIJE slangenmens

Bijlagen

Schatkaart

Verkregen op 23 augustus 2016 via <https://pbs.twimg.com/media/B7YX2sUCQAAgTj5.jpg:large>